

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 12PPOm/2/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313232853
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Myrtill Vojteková
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2014:2313232853.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Myrtill Vojtekovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: W. B., N.. XX.X.XXXX C. A. V. Š., toho času Detský domov Opora, Pečeňady 66, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch, dieťa rodičov - matky: T. B., T.. B., N.. XX.X.XXXX, bytom V. Š., C. Č. D. N. A. S. X, Š., a otca: neuvedený, o nariadenie ústavnej starostlivosti maloletého dieťaťa, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje ústavnú starostlivosť maloletej W. B., N.. XX.X.XXXX, ktorá sa bude vykonávať v Detskom domove Opora, Pečeňady 66.

Súd matke maloletého dieťaťa ukladá povinnosť prispievať na výživu maloletej W. B. mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, účinného v čase splatnosti výživného, kde výživné je splatné vždy do 15 - teho dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Detského domova Opora, Pečeňady 66, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky (ďalej ÚPSVaR) sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 12.12.2013 domáhal vydania predbežného opatrenia, ktorým by súd maloletú W. B. dočasne zveril do starostlivosti Detského domova Opora, Pečeňady 66 až do právoplatného ukončenia konania vo veci samej, zároveň sa domáhal nariadenia ústavnej starostlivosti maloletej W. B. v zariadení Detského domova Opora, Pečeňady 66. Svoj návrh odôvodnil tým, že je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov, nakoľko sa maloleté dieťa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti po tom, ako bola jeho matka umiestnená do ÚVTOS Leopoldov. Od apríla 2013 bývala matka s maloletou v Zariadení núdzového bývania v Š.. Maloletá W. je v poradí šieste dieťa matky, pričom tri deti sú už dospelé a nad dvomi maloletými deťmi bola nariadená ústavná starostlivosť z dôvodu psychických problémov matky, vyhrážania sa fyzickým ublížením na zdraví maloletých detí, zanedbávania povinnej školskej dochádzky. Matka bola na základe zatýkacieho rozkazu dňa 11.12.2013 zadržaná hliadkou OO PZ Šaľa, toho dňa s ňou bol vykonaný pohovor, kde uviedla, že o maloletú Petru sa nemôže nikto z príbuzných postarať. Vzhľadom na uvedené skutočnosti bola následne Petra dňa 11.12.2013 umiestnená do Detského domova Opora Pečeňady.

Okresný súd Galanta následne uznesením č. k. 12PPOm/2/2013-7 zo dňa 12.12.2013 nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletú W. B. do ústavnej starostlivosti Detského domova Opora, Pečeňady 66 až do právoplatného skončenia konania o nariadenie ústavnej starostlivosti v konaní

vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 12PPOm/2/2013. Krajský súd Trnava uznesením č. k. 9CoPom/2/2013-25 zo dňa 4.3.2014 na odvolanie matky maloletej proti vyššie uvedenému uzneseniu okresného súdu rozhodol tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Odvolací súd v odôvodnení svojho uznesenia okrem iného uviedol, že v rámci konania vo veci samej o nariadenie ústavnej starostlivosti súd bude skúmať, či sú splnené podmienky na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou W.. Pokiaľ matka tvrdí, že sa o maloletú W. dokáže riadne postarať, bude jej procesnou povinnosťou svoje tvrdenia aj v konaní pred súdom dokázať.

Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 20.5.2014 a v súlade s § 101 ods. 2 O.s. p. prejednal vec v neprítomnosti matky maloletého dieťaťa, ktorá doručenie predvolania na termín pojednávania mala riadne vykázané, svoju neúčast' neospravedlnila.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom kolízneho opatrovníka, prečítaním sa oboznámil s podstatným obsahom spisu, pripojeným spisom tunajšieho súdu sp. zn. 13P/368/2012, správou Detského domova Opora Pečeňady z 9.5.2014, správou kolízneho opatrovníka z 16.5.2014, a zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

Maloletá W. B. pochádza z mimomanželského vzťahu a je v poradí šieste dieťa matky. Matka je slobodná, okrem maloletej W. má tri dospelé deti B. (Q., N.. XX.X.XXXX, B., N.. XX.X.XXXX, T., N.. XX.XX.XXXX) a dve maloleté deti B. (B., N.. X.X.XXXX, nad ktorou bola Okresným súdom Galanta nariadená ústavná starostlivosť rozsudkom č. k. 13P/116/2010-13 zo dňa 9.9.2010 a T., N.. XX.X.XXXX, ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 12P/60/2013-45 zo dňa 8.8.2013 zverený do predosvojiteľskej starostlivosti).

Zo správy Detského domova Opora Pečeňady z 9.5.2014, súd zistil, že maloletá W. bola v zariadení detského domova umiestnená dňa 11.12.2013 na základe uznesenia č. k. 12PPom/2/2013-7 zo dňa 12.12.2013. Do zariadenia ju priviezla kurátorka ÚPSVaR v Šali. Maloletá bola hneď umiestnená do profesionálnej rodiny detského domova. Na nové prostredie si zvykala pomerne ťažko, bola plačlivá. V súčasnosti je maloletá už adaptovaná a spokojná. Na nové prostredie si zvykla. Psychomotorický vývin a vývin reči maloletej je na úrovni detí jej veku. Pri kontakte s cudzími ľuďmi vyhľadáva prítomnosť profesionálnej matky. Maloletá je zdravá. Matka sa s maloletou stretla 22.4.2014, kedy prišla do zariadenia so svojou staršou dcérou a priviezli z pobytu maloletú B., sestru maloletej W., ktorá je taktiež umiestnená v Detskom domove Pečeňady. Uvedené stretnutie matky bolo prvé od umiestnenia maloletej v detskom domove. Od tohto dátumu sa matka s detským domovom nekontaktovala a nežiadala o návštevu maloletej.

Zo správy kolízneho opatrovníka z 16.5.2014 súd zistil, že dňa 15.5.2014 bola vykonaná návšteva v domácnosti matky maloletej W.. Matka bola od apríla 2013 ubytovaná spolu s maloletou W. v Zariadení núdzového bývania v Š.. Od 11.12.2013 do 25.2.2014 bola umiestnená vo výkone trestu odňatia slobody v Leopoldove. Po prepustení z výkonu trestu naďalej býva v Zariadení núdzového bývania v Šali v trojizbovom byte, kde obýva jednu izbu a ostatné priestory, ktoré sú v spoločnom užívaní všetkých klientov. Hygiena rodinného prostredia je na požadovanej úrovni. Matka za poskytovanie sociálnych služieb mestu platí 60,- Eur mesačne, pričom zmluvu o poskytovaní sociálnych služieb s mestom má podpísanú do konca mája 2014 s tým, že podľa vyjadrení prítomnej sociálnej pracovníčky mestského úradu táto zmluva bude pravdepodobne predĺžená aj na ďalšie mesiace. Matka pracuje brigádnicou.

Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa na pojednávaní súdu dňa 20.5.2014 doplnil správu z prešetrených pomerov na strane matky maloletej v tom smere, že matka pri vykonanej návšteve tvrdila, že pracuje brigádne len pár dní, avšak na požiadanie nevedela predložiť žiadnu pracovnú zmluvu. Pri komunikácii sa javila ako psychicky labilná. V tejto súvislosti kolízny opatrovník súdu predložil prepúšťaciu správu z 25.6.2010 o hospitalizácii matky v NsP Sv. Lukáša Galanta od 14.6.2010 do 25.6.2010, z ktorej okrem iného vyplýva diagnóza matky (trvalá porucha s bludmi nešpecifikovaná), resp. po jej prepustení z hospitalizácie nutnosť hlásiť sa u obvodného lekára a pravidelné kontroly na psychiatrickej ambulancii. Kolízny opatrovník poukázal na to, že matka počas návštevy viackrát opakovala, že sa nelieči u žiadneho

psychiatra. Uvedenú skutočnosť označila za dôležitú okolnosť s poukazom na to, že v minulosti boli dve maloleté deti matky (T. P. B.) umiestnené v ústavnej starostlivosti práve z dôvodu psychických problémov matky. V ďalšom kolízny opatrovník poukázal na to, že na základe súdom nariadeného dohľadu (rozsudok Okresného súdu Galanta č. k. 13P/368/2012-21 z 21.1.2013) pravidelne monitorovali starostlivosť matky o maloleté dieťa, síce podľa správy z 20.11.2013 si toto výchovné opatrenie plnilo svoj účel, nakoľko sa matka o maloletú W. riadne starala, avšak sa následne zachovala nezodpovedne, keď zamlčala, že má súdom uložený trest, ktorý nevykonala, v dôsledku čoho bol na ňu vydaný zatykač, bola zadržaná a umiestnená na výkon trestu odňatia slobody s tým, že zároveň bolo potrebné maloletú W. umiestniť do detského domova, nakoľko sa nenašla žiadna osoba, do starostlivosti ktorej by bolo možné zveriť maloletú Petru. Kolízny opatrovník s poukazom na obsah správy detského domova a výsledky šetrenia na strane matky, u ktorej ani po osobnostnej stránke nie sú predpoklady na riadnu starostlivosť o maloleté dieťa, navrhol nariadiť ústavnú starostlivosť nad maloletou W. v Detskom domove Opora Pečeňady s povinnosťou matky prispievať na výživu maloletej v zákonnej minimálnej výške na účet zariadenia detského domova.

Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:
a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa,
b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 1, 2, 4 a 5 veta prvá zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Podľa § 62 ods.1 až 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, účinného od 1.4.2005 plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Osobitným zákonom v danom prípade je zákon č. 601/2003 Z. z. (§ 2 písm. c/) o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s príslušným opatrením MPSVaR SR č. 186/2013 Z. z. je minimálna výška vyživovacej povinnosti na jedno nezaopatrené nepľnoleté dieťa s účinnosťou od 1.7.2013 suma 27,13 Eur.

Podľa § 75 ods. 1, veta prvá a ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 76 ods.1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods.1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, právo na výživné s nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späť odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 81 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Súd na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že maloletá W. B. sa toho času nachádza v starostlivosti profesionálnej rodiny Detského domova Opora Pečeňady, kde boli prijatá dňa 11.12.2013 na základe predbežného opatrenia súdu (uznesenie Okresného súdu Galanta č. k. 12PPom/2/2013-7 zo dňa 12.12.2013), pričom na prostredie profesionálnej rodiny sa adaptovala a vyvíja sa veku primerane. Odo dňa jej umiestnenia v detskom domove ju matka po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody (25.2.2014) navštívila osobne len raz dňa 22.4.2014, odkedy sa s detským domovom nekontaktovala a nežiadala návštevu maloletej. Zo šetrenia kolízneho opatrovníka na strane matky vyplýva, že matka má zabezpečené len núdzové bývanie a to na dobu určitú do konca mája 2014, s možným predĺžením núdzového bývania. Matka nemá pravidelný príjem, podľa vlastného vyjadrenia pracuje brigádnicou, avšak na požiadanie nevedela predložiť pracovnú zmluvu. Matka má diagnostikovanú trvalú poruchu s bludmi, nešpecifikovanú, napriek odporúčaniam lekárov sa však nepodrobuje ambulantnej psychiatrickej starostlivosti, čo môže byť rizikom pri zabezpečení starostlivosti o maloletú Petru, nakoľko práve táto diagnóza matky bola v minulosti jedným z dôvodov na nariadenie ústavnej starostlivosti jej ďalších dvoch detí (T. P. B.). Súd sa v danom prípade stotožnil s názorom a odporúčaním kolízneho opatrovníka, že aktuálne matka nemá vytvorené podmienky na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté dieťa, a to ani po materiálnej, ani po osobnostnej stránke, preto aj s poukazom na skutočnosť, že v súčasnosti nie je možné zverenie maloletej W. do náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko sa v jej rodine nenašli osoby, ktoré by vedeli, resp. by boli ochotné prevziať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, pričom v danom prípade neprichádza do úvahy ani zverenie maloletej do inej formy náhradnej starostlivosti, nariadil ústavnú starostlivosť maloletej W. v Detskom domove Opora Pečeňady, nakoľko takéto rozhodnutie si vyžaduje záujem na riadnej výchove maloletého dieťaťa. Súd súčasne vzhľadom na sociálne, rodinné a majetkové pomery matky, ktorá má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu (B., umiestnená v Detskom domove Opora Pečeňady), jej nestabilný príjem z pracovného pomeru, matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa v zákonnej minimálnej výške spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia.

O náhrade trov konania rozhodol súd v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., tak že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie zo strany kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa nie je prípustné, keďže účastník sa svojho práva na podanie odvolania výslovne vzdal po jeho vyhlásení podpisom do zápisnice.

Proti tomuto rozhodnutiu matka maloletého dieťaťa má právo podať písomne odvolanie do 15 dní od dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

V prípade, ak povinný dobrovoľne nesplní svoju povinnosť vyplývajúcu mu z právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa osobitného zákona.